

EUROPESE COMMISSIE

Brussel,
C(2012)

final

Mevrouw de voorzitter,

Mijn dank voor het met redenen omkleed advies van de Belgische Senaat over het voorstel voor een verordening betreffende een gemeenschappelijk Europees kooprecht {COM(2011) 635 final}. De opbouwende conclusies van dit advies leveren een waardevolle bijdrage aan het inter-institutionele debat over dit voorstel van de Europese Commissie. Gelieve onze verontschuldigingen te aanvaarden voor de late reactie op dit advies.

De Commissies heeft bijzondere aandacht geschonken aan de drie punten die de Belgische Senaat in zijn advies naar voren heeft gebracht.

De Senaat is van mening dat artikel 114, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) niet de juiste rechtsgrond vormt voor het voorstel voor de verordening en dat de Europese Commissie haar voorstel had moeten baseren op artikel 352 VWEU, dat binnen de Raad eenparigheid van stemmen van de lidstaten vereist. De Commissie is er echter van overtuigd dat zij de juiste rechtsgrond heeft gekozen. De bestaande verschillen tussen de dwingende nationale regels inzake de bescherming van consumenten vormen juridische obstakels voor grensoverschrijdende koopovereenkomsten tussen handelaren en consumenten en brengen aanzienlijke transactiekosten met zich mee voor ondernemingen, met name de kleine en middelgrote ondernemingen. Deze worden daardoor ontmoedigd om hun producten in andere lidstaten te verkopen. Door één enkel geheel van rechtsregels voor koop vast te stellen waarvoor partijen kunnen opteren met betrekking tot hun grensoverschrijdende overeenkomsten in de hele Europese Unie, vermindert het door de Commissie voorgestelde instrument deze obstakels en vereenvoudigt het ook de transacties tussen ondernemingen, aangezien het om een neutrale rechtsregeling gaat. Ook een optioneel instrument is geschikt om de obstakels voor grensoverschrijdende transacties uit de weg te ruimen.

Het Hof van Justitie van de Europese Unie is van oordeel dat de Europese wetgever ruimte heeft om te beoordelen welke harmonisatietechniek het meest geschikt is om het gewenste resultaat te bereiken. Deze beoordelingsmarge laat de opvatting toe dat een maatregel rechtmatig op artikel 114, lid 1, VWEU kan worden gebaseerd ook al heeft hij geen wijziging van de inhoud van de reeds bestaande nationale rechtsregelingen inzake koop tot gevolg. Het voorstel voor een verordening voor een gemeenschappelijk Europees kooprecht brengt een onderlinge aanpassing van nationale wetgevingen met zich door de invoering van een secundaire rechtsregeling voor koopovereenkomsten. Wanneer de partijen bij een grensoverschrijdende overeenkomst eenmaal een geldige keuze voor de toepassing van de

*Mevrouw Sabine DE BETHUNE
Voorzitter van de Senaat
Paleis der Natie
Natieplein 1
B – 1009 BRUSSEL*

secundaire regeling hebben gemaakt, kunnen de nationale rechtssystemen niet verhinderen dat deze keuze gevolgen heeft binnen de betrokken rechtssystemen.

Artikel 352 VWEU vormt daarentegen een residuele rechtsgrond die, volgens vaste rechtspraak van het Hof slechts kan worden gebruikt wanneer geen enkele andere bepaling van het Verdrag de communautaire instellingen de bevoegdheid toekent die voor het vaststellen van een maatregel noodzakelijk is. Zoals hierboven is toegelicht, is de Commissie van mening dat artikel 114, lid 1, VWEU een legitieme rechtsgrond biedt voor het voorstel voor een verordening betreffende een gemeenschappelijk Europees kooprecht, waardoor een beroep op artikel 352 VWEU niet nodig is. De juridische dienst van de Raad heeft overigens de keuze van de rechtsgrond bevestigd.

De Commissie kan de Belgische Senaat ook geruststellen waar het zijn bezorgdheid betreft dat het gemeenschappelijk kooprecht het niveau van de consumentenbescherming kan doen dalen. Bij het redigeren van dit voorstel heeft de Commissie eraan gehecht een hoog niveau van consumentenbescherming te handhaven: de bepalingen van het communautaire acquis zijn in het voorstel overgenomen en het beschermingsniveau is op een aantal punten verhoogd. Het beste voorbeeld is het recht van de consument om te mogen kiezen tussen de ontbinding van de overeenkomst, een verlaging van de prijs of de reparatie dan wel vervanging van het gekochte goed wanneer dit niet conform de overeenkomst is. Zowel het communautaire acquis als de meerderheid van de nationale wetgevingen kennen consumentenrechten een minder gunstige rang toe dan de regeling die met het gemeenschappelijk Europees overeenkomstenrecht wordt voorgesteld. Bovendien blijkt uit de voorbereidende werkzaamheden van de Commissie en met name uit de vergelijking die is gemaakt tussen de dwingende bepalingen van het gemeenschappelijk Europees kooprecht en de vigerende bepalingen van de nationale wetgevingen dat de voorgestelde regeling een niveau van consumentenbescherming biedt dat vergelijkbaar is met dat van de nationale rechtssystemen of dat zelfs overstijgt.

Het voorstel voor de verordening neemt overigens op bijzondere wijze het subsidiariteitsbeginsel in acht. Het gemeenschappelijk Europees kooprecht houdt als alternatief kooprecht een toevoeging ten opzichte van de nationale regelingen inzake kooprecht in, en vervangt deze regelingen niet. Het vormt een optimale oplossing omdat het de belemmeringen voor de interne markt uit de weg ruimt, zonder inbreuk te maken op de nationale soevereiniteit. De Commissie heeft een vernieuwende oplossing voorgesteld in de vorm van een optioneel instrument dat ondernemingen en consumenten de mogelijkheid biedt om voor hun grensoverschrijdende transacties te kiezen voor het gemeenschappelijk kooprecht. Zij heeft daarmee lering getrokken uit de onderhandelingen over de richtlijn inzake consumentenrechten, die de grenzen van de harmonisatiebenadering hebben aangetoond.

In tegenstelling tot de Belgische Senaat is de Europese Commissie van mening dat het voorstel voor een verordening betreffende een gemeenschappelijk Europees kooprecht door de totstandkoming van een uniform en facultatief geheel van rechtsregels voor grensoverschrijdende koopovereenkomsten kan bijdragen tot de goede werking van de interne markt en dat dat doel efficiënter kan worden bereikt door een maatregel op het niveau van de Unie dan door afzonderlijke nationale maatregelen.

Eurobarometer-enquêtes laten zien dat de problemen ten gevolge van de verschillen tussen de nationale regelingen inzake overeenkomstenrecht voor handelaren een van de voornaamste obstakels vormen voor de goede werking van de interne markt, naast de obstakels ten gevolge van de verschillen tussen de administratieve en fiscale regelingen van de lidstaten. Zo verklaart 55% van de Europese detailhandelaren die hun producten aan

consumenten buiten hun nationale markt verkopen of willen verkopen, dat zij hindernissen ondervinden op het gebied van het overeenkomstenrecht (het verkrijgen van informatie over het overeenkomstenrecht in andere landen; de inachtneming van uiteenlopende nationale regelingen inzake consumentenbescherming; het inwinnen van juridisch advies over het overeenkomstenrecht van andere landen; de beslechting van grensoverschrijdende geschillen over overeenkomsten). Bovendien verklaart 49% van de Europese detailhandelaren die hun producten aan ondernemingen in andere landen van de Unie verkopen of willen verkopen, dat de talrijke hindernissen op het gebied van het overeenkomstenrecht (het verkrijgen van informatie over het overeenkomstenrecht in andere landen; de beslechting van grensoverschrijdende geschillen over overeenkomsten; het inwinnen van juridisch advies over het overeenkomstenrecht van andere landen; het bereiken van overeenstemming over het toepasselijke overeenkomstenrecht) de grensoverschrijdende handel belemmeren. De meeste kleine en middelgrote ondernemingen kunnen het zich in feite niet veroorloven om hun producten te exporteren of beperken hun grensoverschrijdende activiteiten tot slechts enkele landen. Vanwege de aard van de obstakels en de economische belangen die op het spel staan, is een Europees optreden noodzakelijk. De lidstaten kunnen in theorie dit doel weliswaar bereiken door gezamenlijk en gelijktijdig wettelijke maatregelen vast te stellen op het gebied van het kooprecht, maar in de praktijk is een dergelijke aanpak niet haalbaar. In overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel kan een dergelijke doelstelling dus beter worden bereikt met een maatregel op het niveau van de Europese Unie.

De Commissie is ervan overtuigd dat de omzetting van Richtlijn 2011/83/EU betreffende consumentenrechten in de nationale wetgevingen het vertrouwen van consumenten in grensoverschrijdende aankopen zal versterken. De uit deze nieuwe maatregel tot volledige harmonisatie voortvloeiende vermindering van de verschillen tussen de nationale wetgevingen zal echter slechts een aantal beperkte gebieden van het kooprecht betreffen, waaronder de precontactuele informatie, het herroepingsrecht en de risico-overdracht. Eenmaal door partijen gekozen, regelt het gemeenschappelijk Europees kooprecht de levenscyclus van de overeenkomst en dus een groter aantal gebieden van het kooprecht waarop talrijke verschillen tussen de nationale regelingen blijven bestaan (bijvoorbeeld de rechten en plichten van partijen ingeval niet wordt geleverd, de betaling, het ontbreken van conformiteit van het geleverde goed, schadevergoeding, de gevolgen van een vervroegde beëindiging van een overeenkomst, verjaring van de rechten van partijen etc.). Een maatregel die de Richtlijn betreffende consumentenrechten aanvult, is dus op zijn plaats.

Op de bovengenoemde gronden concludeert de Commissie dat het voorstel voor een verordening betreffende een gemeenschappelijk Europees kooprecht het subsidiariteits- en het evenredigheidsbeginsel eerbiedigt, op een juiste rechtsgrond is gebaseerd en een verbetering van de goede werking van de interne markt voor de consumenten en de kleine en middelgrote ondernemingen mogelijk maakt.

Met de meeste hoogachting,

*Maroš Šefčovič
Vicevoorzitter*